

سه‌شنبه ۴ مهر ۱۴۰۲ | ۱۰ ربیع‌الاول ۱۴۴۵

گزارش بک

پس از اقدامات نظامی جمهوری

آذربایجان در قریب‌باغ که در نهایت به مهاجرت دسته‌جمعی ارامنه از این منطقه منجر شد، مقامات باکو به دنبال تکمیل پروژه‌های نیمه‌تمام خود هستند. گواه این مسئله دوره‌ی اردوغان و علی‌اف برای اولین بار در منطقه خودمختار نخجوان بود که هرچند در ظاهر با هدف توسعه روابط دوجانبه انجام می‌شود اما در بطن خود حاوی پیامی برای احداث کریدور جنجالی زنگه‌زور است.

■ ■ ■

به گزارش «جوان»، در حالی که ارمنستان این روزها با موج گسترده کوچ ارامنه ساکن قریب‌باغ به کشورشان دست و پنجه نرم می‌کند، در سوی دیگر رهبران جمهوری آذربایجان در پی تحکیم پایه‌های روابط خود با کشور های متحدشان هستند. رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه روز دوشنبه، وارد منطقه خودمختار نخجوان شد و باالهام‌علی‌اف، رئیس‌جمهور آذربایجان دیدار و گفت‌وگو کرد. به گزارش خبرگزاری آناتولی، این سفر کاری که به دعوت ال‌هام‌علی‌اف صورت گرفته، طبق اعلام دفتر ریاست جمهوری ترکیه به مدت یک روز به طول خواهد انجامید.

در بیانیه اداره ارتباطات ریاست جمهوری ترکیه آمده است که در دیدار اردوغان و علی‌اف روابط دوجانبه و مسائل جاری منطقه‌ای و جهانی به ویژه آخرین تحولات قریب‌باغ مورد بررسی قرار گرفت. پیش‌بینی می‌شود رؤسای‌جمهور دو کشور طی این سفر طرح خط لوله گاز از ایندیپر به نخجوان و افتتاح مجتمع نظامی نخجوان را کلید بزنند. ایجاد خط لوله گاز طبیعی ایندیپر-نخجوان نشان‌دهنده یک نقطه عطف مهم است، زیرا این زیرساخت مهمان است گاز را از خط لوله گاز ترانس آناتولی در ترکیه به نخجوان برساند و براساس گزارش رسانه‌ها قرار است جایگزین گاز فعلی از ایران شود.

به گزارش بی‌بی‌سی، به گفته منابع ترکی و محلی، در این نشست نه تنها به عملیات نظامی اخیر باکو، بلکه موضوع کریدور زنگه‌زور که ترکیه و آذربایجان از آن برای اتصال نخجوان به خاک آذربایجان اسایی می‌دانند، برناخته خواهد شد. این کریدور جنجالی با جدیت از سوی رهبران باکو دنبال می‌شود و پس از آزادسازی قریب‌باغ و مهاجرت دادن ارمنی‌ها از منطقه، اشتباهی آذربایجان برای تحقق خواسته‌های بلندپروازانه در منطقه هم افزایش یافته است. ترکیه هم که حامی اصلی

گزارش ۲

اسلامی با هشدار به آژانس:

آژانس باید پرونده «موضوعات باقی‌مانده» را سریع‌آختمه کند

رئیس سازمان انرژی اتمی ایران در جریان شصت‌وهفتمین نشست عمومی سالانه آژانس بین‌المللی انرژی اتمی با اعلام اینکه جمهوری اسلامی ایران همچنان ذیل برجام، فعالیت‌های داوطلبانه گسترده‌ای با آژانس دارد، در عین حال گفت که این اقدامات نباید به عنوان موضوعی از پیش حاصل شده در نظر گرفته و با نگاه سیاسی از آن سوءاستفاده شود. ■ ■ ■

محمد اسلامی در نشست اخیر آژانس با اشاره به اینکه تغییرات جهانی آب و هوا، روی آوردن به انرژی‌های پاک از جمله سرمایه‌های آرتوجهی می‌کند، مسئولیت آژانس در زمینه تسهیل‌گری دسترسی همه کشورهای عضو به فناوری صلح‌آمیز هسته‌ای را یادآور شد و افزود: «جمهوری اسلامی ایران در راستای برنامه‌های (اهربردی توسعه ملی خود مصمم است تا سال ۲۰۴۰ سهم برق هسته‌ای

در سبد انرژی کشور را به ۲۰ هزار مگاوات افزایش دهد.» وی در ادامه توضیح داد: «جمهوری اسلامی ایران به‌رغم اعمال تحریم‌های نظامی پادمان جامع علیه ملت ایران در راستای افزایش سطح ضایحت اجتماعی و ارتقای کیفیت زندگی مردم در حوزه علوم و فنون هسته‌ای، طراحی و ساخت راکتورهای تحقیقاتی، شتاب‌دهنده، سامانه‌های هسته‌ای ایران تولید و کارپسرد راویادریوتوپ‌ها در زمینه‌های سلامت، کشاورزی، محیط زیست و صنعت را در دستور کار قرار داده است و به توسعه آن ادامه خواهد داد.»

■ **فعالیت‌های نظارتی برجام داوطلبانه است**
اسلامی در بخشی از سخنان خود به این نکته اشاره کرد: «می‌بایست تمایز روشنی میان تعهدات حقوقی کشورهای عضو، وفق موافقتنامه پادمان و تعهدات داوطلبانه آنها قائل شد. فعالیت‌های راستی‌آزمایی و نظارتی مرتبط با برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) داوطلبانه است و به هیچ وجه با موافقتنامه جامعی (CSA) ارتباطی ندارد، لذا ربط دادن تکراری و بی‌پوند دادن آن با موضوعات ادعایی کاملاً بی‌اساس و غیرقابل قبول است.

جمهوری اسلامی ایران بار دیگر تصریح می‌کند که همکاری‌های گسترده کنونی با آژانس نباید به عنوان امری از پیش حاصل شده تلقی و با دستور کار سیاسی، کونه‌بینانه تحت تأثیرات منفی واقعی شود. بر این اساس، همه کشورهای عضو از جمله حقوقی موافقتنامه دارند که در پرداختن به چنین موضوعاتی به شیوه‌ای خردمندانه عمل کنند تا از مخدوش شدن و وارونه جلوه دادن واقعیت همکاری بین ایران و آژانس جلوگیری شود.»

پیرالمملک

سرویس بین‌الملل ۶۰۰۲۳۰۸۵۲۳

بوی توطئه در زنگه‌زور

علی‌اف در فضای توهمی ناشی از حمله یک روزه به قریب‌باغ

بنا اردوغان ملاقات کرد

عبور از استان سیونیک ارمنستان در نزدیکی مرز ایران-ارمنستان عبور می‌کند. این کریدور بخش مهمی از یک شبکه حمل و نقل استراتژیک را تشکیل می‌دهد که از باکو تا استان قارص ترکیه را در بر می‌گیرد و از ارمنستان عبور می‌کند. فراتر از پیامدهای ژئوپلیتیکی، زنگه‌زور نقشی مرکزی در تقویت ارتباط منطقه‌ای و اوراسیای می‌کند و تأثیر گسترده‌ای بر چشم‌انداز ژئوپلیتیک قفقاز دارد. شبکه بولمبرگ کریدور گزارش داد که ترکیه به دنبال استفاده از دگریری برای گرفتن امتیاز بیشتر از مسیرهای بلامانع را به دست آوردن کنترل آذربایجان می‌دهد و از ایست‌های بازرسی ارمنستان در حین

۱۵ جوان

روزنامه جوان | شماره ۶۸۵۶

زنگه‌زور، ایران است که باکو باید اختلافاتش را با این کشور حل کند.

■ **ماه‌گیری غرب از آب گل آلود قریب‌باغ**

همزمان با تشدید تنش‌ها در قریب‌باغ، و بروز اختلافات بین ارمنستان و روسیه، غربی‌ها هم از آب گل آلود ماهی می‌گیرند. رسانه‌های ارمنستانی از قبیل وبگاه «نیوزای‌ام» روز دوشنبه خبر دادند که سامانتا پاور رئیس «ژانسی توسعه بین‌المللی» امریکا برای اعلام حمایت واشنگتن از ایران، وارد ارمنستان شد. طبق گزارش‌ها، سفارت امریکا در ارمنستان اعلام کرد که سفر سامانتا پاور برای تأکید دوباره امریکا بر «حمایت از حاکمیت، استقلال، تمامیت

ارضی و دموکراسی ارمنستان رسیدگی به نیازهای بشر دوستانه ناشی از خشونت اخیر در قریب‌باغ» این سفر را انجام داده است. «یوری کیم» دستیار وزیر خارجه امریکا در امور اروپا و اوراسیا به همراه سامانتا پاور در سفر به ارمنستان حضور دارد. سفارت واشنگتن در ایروان در توضیح این سفر افزود: «ایالات متحده همچنان به حمایت از ارمنستان ادامه می‌دهد تا این کشور به صلحی با عزت و یادوام در منطقه دست یابد. ایالات متحده به شدت نگران گزارش‌های مربوط به شرایط بشر دوستانه در قریب‌باغ است و خواستار دسترسی بدون مانع سازمان‌های بشر دوستانه بین‌المللی و مراودات تجاری است.»

حضور مقامات ارشد کاخ سفید در ایروان در حالی است که در هفته‌های اخیر روابط ارمنستان و روسیه هم تیره شده است و امریکایی‌ها سعی دارند از این فرصت برای رسیدن به مقاصد خود در قفقاز بهره برداری کنند.

حضور مقامات واشنگتن در ایروان، بلافاصله پس از آن انجام شد که نیکول پاشینیان، نخست‌وزیر ارمنستان روز یک‌شنبه در اظهاراتی که واکنش سنگینی کاخ کرملین را به دنبال داشت، از مواضع روسیه انتقاد کرد و خواستار تغییر مواضع کشورش در قبال روسیه شد و همکاری نظامی-سیاسی با مسکو را برای حفظ منافع ایران، ناکافی خواند. پاشینیان پیش‌تر هم گفته بود که اتکل صرف نظامی پاشینیان، جاسوسی و خرابکارانه این رژیم علیه ایران از مبدأ افزایش بودجه نظامی روسیه است. به از سوی دیگر، فرانسه هم که سودای هبری اروپا را دارد، دنبال گسترش نفوذ خود در قفقاز است. به گزارش خبرگزاری اسپوتنیک، اماتول ماکرون، رئیس‌جمهور فرانسه روز دوشنبه در سخنانی گفت: «از آنجا که مسئله تمامیت ارضی ارمنستان در معرض خطر است، فرانسه از نزدیک در حال رصد اوضاع است». پاریس به حمایت از مردم ارمنستان ادامه می‌دهد و به دست‌آمیزهای بشر دوستانه و سیاسی از ایروان می‌پردازد.»

خبر

پایان استعمارگری فرانسه در نیجر

درحالی‌که فرانسه در دو ماه گذشته برای حفظ مطامع استعماری خود در کشور نیجر، حتی گزینه نظامی را روی میز قرار داده بود، با وجود هیاهوی سیاسی، نیروهای فرانسوی قرار است دست‌از پا دراز تر به خانه برگردند؛ اقدامی که شورای نظامی نیجر آن را شکست بزرگ برای پاریس و لفظه‌ای تاریخی توصیف کردند. اماتول ماکرون رئیس‌جمهور فرانسه شامگاه یک‌شنبه در سخنانی گفت که سفیر فرانسه در نیجر، خاک این کشور را ترک می‌کند. به گزارش یورونیوز، رئیس‌جمهور فرانسه تأکید کرد: «نیجر دیگر کشوری نیست که خواستار مبارزه با تروریسم باشد و پایان عملیات نظامی در این کشور را اعلام می‌کنم.» وی در ادامه کرده و تصمیم گرفتیم طی ساعت‌های آینده سفیرمان را از نیجر خارج کرده و نیروهای نظامی نیز تا پایان سال جاری از این کشور خارج می‌شوند.» این تصمیم پس از آن اتخاذ

کوتاه

جزئیات مذاکرات پشت پرده عربستان و انصارالله یمن

تحلیلگران و پژوهشگران می‌گویند پشت پرده دیدارهای اخیر عربستان و انصارالله یمن صرفاً درباره توافق سیاسی برای پایان بحران یمن نبود، بلکه شامل اختصای بودجه برای پرداخت حقوق با یا یک هواپیمای هدیه، پروتکل‌ها و اتاق عملیات دربار هم‌گذاشته‌های آبی بود. به گزارش ایسنا، روزنامه رأی‌الیوم نوشته که بر اساس اطلاعات به دست آمده از سوی پژوهشگران احتمالاً توافقی درباره اجرای قواعد درگیری در مرزهای بین عربستان و یمن وجود دارد. این به معنای مشروعیت دادن عربستان به حضور انصارالله در عرصه سیاسی یمن است. به گفته منابع، محمد عبدالسلام، از رهبران انصارالله یمن از ریاض با یک هواپیمای اختصاصی که عربستان به انصارالله هدیه داد به صنعا بازگشت. آنها می‌توانند از این هواپیما در سفرهای خود استفاده کنند. به گفته پژوهشگران، احتمالاً مسئله بیشتر از یک توافق سیاسی با عربستان برای پایان نزاع در یمن است و درباره ایجاد روابط در سطح عملیاتی و توافق‌هایی با انصارالله با حمایت پشت پرده ایران و ایجاد روابط استراتژیک برای تقویت آتش‌بس طولانی مدت با انصارالله در مرزهای دو کشور است. انصارالله در حال حاضر می‌گوید که توافق درباره تبادل زندانیان و اسرا عملاً انجام شده است. انصارالله به دنبال توافق‌های مرزی و پروتکل‌های امنیتی مشترک و تبادل خدمات انتقال کالا و افراد با همکاری عربستان است. مسئله مهم‌تر این است که مسئولان انصارالله با هواپیمای اختصاصی با بودجه‌ای برای کمک به کاهش رنج و مشکلات ملت یمن به صنعا بازگشتند. این بودجه به پرداخت حقوق‌ها اختصاص داده شده است.

بشار اسد: شرق‌گرایی تضمین‌سوره‌ی است

رئیس‌جمهور سوریه در ادامه سفر به چین روز دوشنبه با نخست‌وزیر چین دیدار و گفت‌وگو کرد و خطاب به او گفت: سوریه امروز بیشتر به سمت شرق گرایش دارد، چراکه این گرایش تضمینی سیاسی، فرهنگی و اقتصادی برای آن است و این یک اصل در سیاست سوریه است. به گزارش ایسنا، به نقل از سانا، اسد گفت دوستی و اعتماد میان سوریه و چین، به اساس تاریخ مشابه و اصول ثابت بنا شده و این همان اصولی است که با توافق به واسطه آن‌ها سرچشمه حرکت کیم، اسد نامجب گفته که اکثر کشورهای جهان مشتاق هستند که واحد پول چین یعنی «یوان» به یک ارز بین‌المللی تبدیل شود، به ویژه اینکه دلار سلاح غرب علیه کشورهای جهان است.

مقاله

تسلیم قریب‌باغ

در مسیر دالان تورانی ناتو

ادامه از صفحه اول

۷- ال‌هام‌علی‌اف در اثنای جنگ ۲۰۲۰ (جنگ دوم قریب‌باغ) اذعان کرد که ۷۵ درصد ساکنان قریب‌باغ، ارمنی هستند، اما لغو خودمختاری قریب‌باغ که یک رویه تاریخی در دوران تزارها و شوروی بوده، نشان داد که در عمل اعتقادی به امنیت و حقوق ارامنه قریب‌باغ ندارد. چه اینکه، ارامنه قریب‌باغ به لحاظ حقوق بین‌المللی، مردمان بومی محسوب می‌شوند و اعطای خودمختاری به آنها، از حقوق مصرح براساس «کنوانسیون‌های مردمان بومی» است اما هدف باکو در وهله اول، تقلیل تعداد ارامنه قریب‌باغ از طریق جابه‌جایی اجباری آنها به ارمنستان، انتقال بقیه آنها از پنج شهر مهم منطقه خودمختار قریب‌باغ به شهر خانکندی (استپانکرت) و تجمع نمادین آنها در این شهر، و نهایتاً استحاله یا پاکسازی آنها است. از این منظر، به مانند سرزمین‌های آزاد شده سال ۲۰۲۰، باکو و انکارا استقرار تکفیری‌ها، غیرشیعیان، ترکمن‌های وابسته به انکارا، و صهیونیست‌ها در مناطق تخلیه‌شده قریب‌باغ را در چارچوب راهبرد نتوعثمانی تغییرات دموگرافیکی در منطقه دنبال می‌کنند؛ طرحی که پیش از این انکارا را در بخش‌هایی از شمال سوریه و کرکوک عراق اجرا کرده است.

۸- آیا از بازگشت قریب‌باغ به جمهوری آذربایجان باید خوشحال شد؟ از دید حقوقی، مواضع اصولی تهران و از منظر مردم مسلمان و عزیز جمهوری آذربایجان که بخشی از مردم ایران فرهنگی هستند، باید خرسند بود؛ اما از منظر رفتارهای دولت تحت‌الحمايه باکو، خیر، چرا؟ چون که تجربه جنگ ۲۰۲۰ نشان داد که در پوشش آزادی ارضی، طرح سیطره رژیم صهیونیستی در ایجاد و وسیع دنبال می‌شود. در واقع مردم جمهوری آذربایجان از چاله ارامنه به چاه صهیونیست‌ها می‌افتند. در جنگ سوم قریب‌باغ نیز اغلب سلاح‌ها رژیم صهیونیستی تأمین کرد. این رژیم روه افول-راهبرد تبدیل جمهوری آذربایجان به «پایگاه منطقه‌ای صهیونیسم» را دنبال می‌کند و دغدغه تمامیت ارضی جمهوری آذربایجان و مسلمانان این کشور را ندارد.

۹- یکی از از تبعات جنگ سوم قریب‌باغ و تسلیم این منطقه، شکل‌گیری قدرت کاذب در دولت‌مردان باکو و تشدید شیعه‌ستیزی در این کشور خواهد بود. این پروژه به ویژه از سال ۲۰۰۳ با مشارکت ترکیه، وهابیسیم و صهیونیسم از طریق نفرت‌پراکنی علیه تشیع و مرجعیت، توسعه وهابیت و گروه‌های تیشیری مسیحی در قالب به اصطلاح چندفرهنگ‌گرایی، تحریف تشیع در قالب به اصطلاح اسلام مدل آذربایجانی، تصویب قوانین ظالمانه، حبس و قتل فعالان شیعی، اختناق علیه گروه‌ها و احزاب، رقیب‌تراشی علیه گروه‌های شیعی و غیره دنبال می‌شود. تصاعد شیعه‌ستیزی پس از جنگ دوم قریب‌باغ (۲۰۲۰) نشان داد که دولت باکو به عنوان کارگزار رژیم صهیونیستی و ناتو، تشیع را مانع فتنه ژئوپلیتیکی دالان تورانی ناتو می‌داند. بنابراین، روند شیعه‌ستیزی پس از جنگ سوم قریب‌باغ نیز تشدید خواهد شد.

۱۰- برای اولین بار اندیشکده «امریکن اینتر پرایز» اردیبهشت ۱۴۰۰ در تحلیلی به قلم «مایکل روبین»، ال‌هام‌علی‌اف را «صدام حسین جدید» منطقه خواند. از نظر لندن و ناتو، با توجه به ابعاد گسترده سیاست ایران‌ستیزی دولت باکو که در «کتاب صدام حسین جدید» یادارد، تداوم و تعمیق امتیازات ویژه باکو به رژیم تل آویو و انبوه اقدامات امنیتی، جاسوسی و خرابکارانه این رژیم علیه ایران از مبدأ افزایش ایجاد اغتشاشات، تخریب تسهیات خودرستی تهران توسط وزارت جنگ باکو باوجود مشارکت سازمان‌دهی شده چندین گروه تروریستی شاهچراغ، مداخله علی‌اف در امور آذری‌های ایران …، همگی نشان می‌دهد که برخلاف رویکرد مردم‌محور جمهوری آذربایجان، ال‌هام‌علی‌اف در مدار جبهه متخاصم با ایران قرار گرفته است. جنگ سوم قریب‌باغ همزمان با پایان ضرب‌الاجل ایران به عراق برای خلع سلاح گروه‌های معاند کرد و برزنامه‌رزی ضدانقلابی برای ایجاد اغتشاش از طریق انفجارهای آموه‌اجرا شد. در حال حاضر هم باکو برای پیشبرد فتنه ژئوپلیتیکی دالان تورانی ناتو و اشغال سیونیک، به تنه‌برای اغتشاشات در ایران، لحظه شماری می‌کند بلکه از انجام کمک‌های رسانه‌ای، سیاسی، امنیتی و نظامی به جبهه ضدانقلاب دریغ ندارد.

۱۱- پس از تسلیم قریب‌باغ، طراحان فتنه «دالان تورانی ناتو»، امیدوار هستند که با اعطای به اصطلاح مشوق‌های اقتصادی و پیگیری جایگزینی زیرساخت‌های انرژی آذری با روسی در ارمنستان، پاشینیان را مجاب سازند که با واگذاری دالان، حداقل با محوریت استقرار ناظران اروپایی به جای ناظران روسی، موافقت نماید. این در شرایطی است که بیش از دو سال مقاومت پاشینیان در مقابل واگذاری کریدور فرامرزمینی، نشان می‌دهد که وی به خوبی می‌داند که حتی اگر کریدور تحت حاکمیت ایران هم باشد، شکل‌گیری آن در آینده، زمینه تداوم چشم‌اندشت‌های ارضی باکو به سبوتیک با داعای «حق ارتفاق» را تشدید خواهد کرد و ایده تثبیت تمامیت ارضی ارمنستان با ۲۹۸۰۰ کیلومتر شصت خواهد خورد. ضمن اینکه، با توجه به وضع «احوال» پس از تسلیم قریب‌باغ، عقب‌نشینی احتمالی پاشینیان، تیر خلاص را به دولت وی خواهد زد. ۱۲- باکو برای اجرای کریدور جعلی زنگه‌زور، به موازات پیگیری «پلان بی» مثبت، مبنی بر تقویت ظرفیت ترابریاتی خود ریلی باکو – قلیس – قارص، و در دستور کار نگه داشتن یادداشت تفاهتنامه اسفند ۱۳۹۹ با تهران مبنی اتصال به نخجوان از طریق ایران، منتظر «نتایج فعالیت لابی‌های خود در تهران» و همچنین «نتایج تحرکات لندن و تل آویو برای ایجاد اغتشاشات در ایران» است. موضع سنگینی وزارت امور خارجه و وزیر دفاع کشورمان مبنی بر عدم وقوع جنگ و چند مورد دیگر، به فاصله اندکی قبل از شروع جنگ سوم قریب‌باغ، این گمانه را تقویت کرد که معضل تأثیر منفی مشاوران غیر خبره، همچنان در سیاست‌های قفقازی ایران ادامه دارد. از منظر تاریخی، با توجه به تهدیدات بنیادین ژئوپلیتیکی، فرصتی برای انفغال کشور در حوزه قفقاز نیست.

۱۳- بر اساس مشورت‌های رژیم تل آویو و لندن، طرح نظامی باکو و انکارا برای اجرای فتنه «دالان تورانی ناتو» به احتمال زیاد بر ناحیه جرموک استان وایوتس زور Vayots Dzor در شمال استان سیونیک و همچنین بر جبهه نخجوان که اردوغان سوم شهریور ۱۴۰۲ (سالروز اشغال شمال و جنوب ایران توسط متفقین در ۳ شهریور ۱۳۲۰) از آنجا دیدار کرد، خواهد بود. به سه دلیل اول: ناحیه جرموک ارمنستان، کم‌ترین فاصله (حدود ۳۰ کیلومتر) را میان جمهوری آذربایجان با نخجوان دارد که حدود ۷ کیلومتر آن هم در تجاوز نظامی باکو به ارمنستان در شهریور ۱۴۰۱ اشغال شده است، و در حال حاضر قوتی نظامی باکو در ۴/۵ کیلومتری جرموک مستقر هستند. سوم، منطقه مذکور، کوه‌های تودر در مرز ایران و ارمنستان است و به زعم البته اشتباه طراحان، این فاصله حساسیت تهران را کم می‌کند. سوم، ایجاد دالان از جرموک، با تقسیم ارمنستان به دو بخش شمالی و جنوبی، زمینه تجزیه استن سیونیک ارمنستان را اجرای طرح ترکیه یعنی استقرار به اصطلاح «جمهوری ترک زنگه‌زور» در این منطقه و تقویت قومی آن را فراهم می‌کند. ترکیه با نفوذ صریح منشور سازمان ملل، از تیر ۱۳۹۹ نمایندگی به اصطلاح جمهوری ترک زنگه‌زور را در انکارا تأسیس و رئیس‌جمهور آن را هم تعیین کرده است؟!

۱۴- نهایت‌سخن، کریدور جعلی زنگه‌زور (دالان تورانی ناتو) علیه ایران در جنبه‌های ژئوپلیتیکی، ژئواکونومیک، ژئوکلچرال (شیعه‌ستیزی در قفقاز)، پیشبرد، بان توریسم‌انگلیسی، اجرای فتنه اقتصادی سازی در کنار مرزهای شمالی ایران، ایجاد معضل اول‌گان ناشی از اشغالگری باکو و توسعه ناتو در منطقه که همگی پیش از این در چندین تحلیل از جمله «دالان تورانی ناتو، توطئه مشترک ناتو صهیونیسم بین‌المللی علیه ایران، روسیه و چین» شرح شده‌است، منافع حیاتی ایران را هدف قرار داده است. این فتنه ژئوپلیتیکی، جنسی از جنس تکانه‌های تاریخی و تحولاتی مانند جدایی بحرین از ایران دارد. در چنین شرایطی تهران، توامان به سه اقدام می‌تواند دست بزند. اول در ادامه رویکرد قاطع خود که ارسال هشدارهای رسمی به طرف‌ها، بر گزار ی رزمایش‌ها و افتتاح کنسرت‌های قاپان مؤید آن بود، باید در صورت اصرار طرفین بر فتنه‌گری به اقدامات پیشدستانه منطبق بر اصول منشور سازمان ملل دست بزند. دوم، برخلاف تصور طرف‌ها، ایران از حقوق تاریخی و همچنین قدرت بنیادین برای تغییرات اساسی در تحولات قفقاز برخوردار است که لازمه اجرای آن، اجماع است؛ بنابراین ضروری است بازودن لابی‌های باکو و انکارا، ضمن یادآوری سرزشت صدام و تخریب جنگ سوریه، فاز اجرایی طرح‌های جدید و کلان‌گشنگانه‌برای تضمین خط قرمز اعلام‌شده از سوی مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) مبنی بر عدم تغییرات ژئوپلیتیکی و مرزی شروع شود. سوم، به موازات رزینی‌ها با روسیه، چین، هند و ارمنستان، راهکارهای تهران برای اتصال آذربایجان به نخجوان (آر‌اس‌آر) و همچنین انتقال انرژی آسیای مرکزی به اروپا از مسیر ایران با توجه به غیرممکن بودن انتقال خط لوله از بستر دریای کاسپین از منظر حقوقی و زیست‌محیطی، ارائه و پیگیری شود.

❁ **پژوهشگر ارشد اوراسیا و دکتری حقوق بین‌الملل**